

8. Katılım Sağlanan Etkinlik ve Toplantılar

8.1. KİK Tarafından Düzenlenen Kamu İhale Kanunu Uygulamaları ile İlgili Değerlendirme Toplantısı

Kamu İhale Kanunu'nun 1. uygulama yılında sektörel bazda değerlendirilmesi amacıyla 3 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleştirilen toplantıya İMO adına Yönetim Kurulu Sekreter üyesi Ahmet Göksoy katıldı.

Ahmet Göksoy, konuşmasında TMMOB'ye bağlı 250 bin meslek mensubu olduğunu, toplantıya sadece konuşmak için çağrılmalarını doğru bulmadığını belirterek görüşlerini şöyle açıkladı: *“Biz Türkiye’de TOBB gibi bir meslek kuruluşuyuz ve kamu adına çalışıyoruz. Kamu denetimiyle uğraşıyoruz. Dolayısıyla, kamu kuruluşu niteliğindeki kuruluşların bir bölümü sisteme ve mevcut işlerliğe danışmanlı yaparken, biz aynı zamanda kamu adına sorgulayıcı ve eleştirci olma özelliğimizi her zaman koruduk. Şunun bilinmesini istiyorum: Gerek TOBB’nin müteahhitlerle ilgili eleştirisinde kimlerin müteahhit olacağı konusunda, ki, bu konuda TOBB’nin önemli ölçüde üzerine sorumluluk düşmektedir. Çünkü; müteahhitlerin tümü TOBB bünyesinde kayıtlıdır ve TOBB’nin de bu konuda her ne hikmetse, müteahhitler odasının kurulmasını ve müteahhitlerin kendi kendini denetlemesi konusunda hiçbir çaba göremiyoruz. Bu çerçevede, 250 bin kişilik bir örgütün önemsenmemesini şahsen yadırgıyorum.”*

Toplantının üçüncü oturumunda yeniden söz alan Ahmet Göksoy yaptığı konuşmada soruna ilişkin yaklaşımını şu sözlerle ifade etti: *“Burada temel olarak iki konuyu ayırt etmek lazım, birincisi, henüz ülkemizde müteahhidin tanımıyla ilgili yeteri kadar müteahhitlik mesleği çerçevelendirilmemişken, mühendislerin ve mimarların ne şekilde yeterlik alabileceği ya da diplomalarını nasıl kullanabileceği; tabii, bu konu iki nedenle önemli. Birincisi şu: Bizim meslek odaları açısından, biz, meslek formasyonunu sadece okuldan aldığı diplomayla sınırlamıyoruz. Dolayısıyla, o mesleği yapması lazım. Örneğin, 1980 yılında okulunu bitirmiş mühendis, 1990 yılına kadar meslek odasına kayıtlı değilse ya da kamuda çalışmıyorsa, biz, onun meslek faaliyetiyle ilgili herhangi bir bilgiye sahip değiliz; yani, olası başka bir iş alanında, örneğin tekstilcilik yapabilir. Okuldan mezun olduğu gün mü esas olmalıdır ya da meslek odasına kayıtlı olduğu gün mü esas olmalıdır?”*

4734 sayılı Kanun çıktıktan sonra bu zorunluluk geldikten sonra, üyelerimizin bir kısmı meslek odasına kayıt olmak gibi, yani daha önce başka işler yapmış, fakat meslek odasına kaydolmak gibi bir zorunluluk hissediyorlar ihalelere girebilmek için. Dolayısıyla, kaydını da bu tarihte yapma zorunda. Burada bir sorun var; yani, bu, bizim açımızdan da çözümlenemeyen bir sorun; çünkü, biz, meslek mensuplarının meslek formasyonunu veya mesleki sicillerini odaya kayıt olduğu andan itibaren tutabiliyoruz. Birinci sorun bu.

İkinci sorun da, mühendis ve mimarlar, sadece bu belgeyi gerçek kişi anlamında kullana-

biliyorlar, tüzelkişi anlamında kullanamıyorlar. Oysa, bir mühendis veya mimar, bir şirket aracılığıyla, bunu ticari faaliyetini genişletme anlamında olabilir veya başka, sadece ticaret hukuku açısından söylüyorum; ya da şöyle olabilir: Eğer, bir mühendis veya mimar müteahhitlik yapmak istiyorsa, doğaldır ki, finans kaynakları arayacaktır, muhtemelen kendisine ortak seçecektir. Bu durum karşısında belgesini nasıl kullanacaktır; mevcut duruma göre kullanmıyor, ama bunun kullanılması açısından hiçbir sakıncanın olmadığını söylemek istiyorum.

Bir de önemli olan, aradaki sohbetlerde de bu konu geçti, mühendis ve mimarların meslek faaliyetleriyle ilgili, mesleki cezalarıyla ilgili sadece meslek odaları meslek cezası verebiliyor. Bu meslek cezası verilen üyelerimize, biz, hiçbir şekilde –bunu muhtelif kurumlara bildiriyoruz- meslek cezası aldığı andan itibaren herhangi bir belge düzenlemiyoruz.”

8.2. 4734-4735 Sayılı Yasalarda Yasa Değişikliği Çalıştayı

4734 ve 4735 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında kanun Tasarısı Taslağına ilişkin değerlendirme toplantısına İMO Yönetim Kurulu Sekreter üyesi Ahmet Göksoy ile İMO Ankara Şube eski Başkanı Kemal Türkaslan katıldı. 6 Haziran 2005 tarihinde gerçekleşen toplantıda, konu ile ilgili olarak İMO'nun görüşleri yazılı olarak sunulmuştur.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası KİK Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği Değişiklik Önerisi

Yedinci Bölüm

İş deneyim belgelerinin değerlendirilmesi.

Madde 55 (c) bendi:

Kendi meslekleriyle ilgili faaliyetlerini sürdürmeleri şartıyla fiilen denetim veya yönetim görevlerinde bulunmayan mühendis ve mimarların aldıkları akademik eğitime göre ehliyetli oldukları görev alanı ile sınırlı yapım işlerinin ihalelerine, mezuniyetlerinden sonra geçen her yıl 4734 sayılı kanunun 62 nci maddesinin (h) bendinde belirtilen tutar kadar dikkate alınır ve kanunun 10'ncu maddesindeki mesleki ve teknik yeterlik şartı bu kişilerin işe başladığı yıl için aranmaz.

Denetim veya yönetim görevlerinde bulunmayan mühendis veya mimar isteklilerin mezuniyetlerine binaen ihaleye girmesinde bunların gerçek kişi olmaları şartı **ile birlikte kuracakları şirketin %70'den az olmamak üzere hissesine sahip olan mühendis ve mimarlar tüzel kişi olarakta katılabilirler. Ancak iş bitirme tutarı hissesi oranında esas alınır.**

- Mühendis ve mimarlar tüzel kişi olarak taahhüt ettikleri işi iş bitimine (kesin kabulüne kadar) kadar şirketlerindeki paylarını devredemezler.
- Taahhüdün gerçekleşmesi sonucu düzenlenen iş bitirme belgesi şirket adına düzenlenemez. Mühendis ve mimarın şirketteki hissesi oranına göre gerçek şahıslar adına düzenlenir. Mühendis-mimar olmayan ortaklar adına iş bitirme belgesi verilemez.

Gerekçesi

- Müteahhitlik esas itibarıyla ticari bir faaliyettir. Ticari faaliyet sürecinde şirketleşmenin aynı zamanda kurumsallaşmayı sağlaması ve ticari faaliyetleri kolaylaştırması.
- Mühendis ve mimarların mesleki faaliyetlerine finansal destek sağlayabilmeleri.
- Mühendis ve mimarların kendi aralarında ortaklaşmayı sağlayabilmeleri.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Benzer İş Grupları Önerisi

A) Grubu İşler (Özel Yapı İşleri)

- Beton Barajlar (Ağırlık, kemer payandalı v.s.)
- Hidroelektrik santraller (HES) ve daimi tesisler.
(Türbin, jeneratör, cebri boru, vana kapak ve kontrol panoları)
- Demiryolu inşaatları
- Metro ve raylı sistemler inşaatları
- Liman dalgakıran inşaatları
- Mendirekler
- İskele ve rıhtım inşaatları
- Deniz tarama işleri
- Denizaltı iskeleleri
- Denizaltı boru hatları
- Deniz içi tüp geçitleri
- Termik ve nükleer santraller, elektrik santralleri.
- Rafineriler, petrokimya tesisleri
- Petrol terminalleri

B) Grubu İşler

- Dolgu barajlar, göletler
- Sulama ve drenaj tesisleri
- Büyük su yapıları, regülatörler
- Kapalı drenaj işleri
- Su tünelleri, derivasyon ve enerji tünelleri
- Baraj boşaltma tesisleri
- 4 ve 5 yıldızlı otel ve tatil köyleri
- Askeri tesisler, cephanelikler
- Üniversite kampüsleri
- Hastaneler (250 yatağın üstünde)
- Çok katlı betonarme bina kompleksleri (30 kat üstü)
- Çok katlı çelik bina kompleksleri
- Çok katlı kompozit yapılar
- Spor salonu, konferans salonu
- Stadyum ve spor salonları

C) Grubu Yapılar

- Büyük su yapıları, regülatörler
- Kapalı drenaj işleri
- Temel ve tünel enjeksiyonları
- Su depoları, terfi hatları, pompa istasyonları
- Su isale hatları
- Jeotermal ve dağıtım şebekeleri
- Jeotermal su boru hatları
- Terminal inşaatları
- Deniz tahkimatı işleri
- Hangarlar
- Vilayet sarayları
- Prefabrik yapılar
- Adliye sarayları
- İl tipi hükümet konakları, büyük idare binaları, belediye binaları
- Misafirhaneler
- İçme suyu tesisleri
- Kanalizasyon tesisleri
- Arıtma ve tasfiye tesisleri

- Katı atık işleme tesisleri, çöp depolama tesisleri
- Otoyollar, bağlantı ve çevre yolları
- Devlet ve il yolları, çevre yolları
- Anakent kentiçi yolları
- Pist, apron inşaatları
- Deniz dolguları, mahmuzlar
- Tersane ve havuz inşaatları
- Balıkçı barınakları
- Denizde kazık işleri
- Denizüstü platform inşaatları
- Akaryakıt boru hatları, gaz boru hatları, şehir doğalgaz şebekeleri, jeotermal su boru hatları
- Regülatör istasyonları, pompa istasyonları
- Silolar, tanklar, soğutma kuleleri, fabrika inşaatları, endüstri tesisleri
- Tünel kalıp sistemi ile yapılan yapılar
- Kongre merkezleri
- Olimpik, spor tesisleri – hipodrom
- Alışveriş kompleksleri
- Otogar, gar ve havaalanı terminalleri
- 150 kişi geçen cezaevleri
- Organize sanayi bölgeleri
- Çevre düzenlemesi gerektiren nitelikli sanayi tesisleri
- Konutlar, çevre düzenlemesi gerektiren siteler
- Rehabilitasyon ve tedavi merkezleri
- Banka binaları
- Otel ve moteller (3 yıldız kadar)
- Hastaneler 250 yatağa kadar (250 yatak dahil)
- Rekreasyon alanları ve tesisleri
- Müze, sergi, kütüphane kompleksleri
- Bakanlık binası
- Büyük yurtlar (500 öğrenciden fazla)
- Dinsel ibadet binaları

D) Grubu İşler

- Çiftlik binaları ve depoları
- Otel ve moteller (1-2 yıldızlı)
- Okullar ve mahalle ölçeğinde spor tesisleri
- Ticari banalar (üç kata kadar asansörsüz)
- Konutlar (dört kata kadar asansörsüz)
- İlçe tipi hükümet konakları, vergi daireleri
- Küçük sanayi siteleri
- Park ve bahçe düzenlemeleri

E) Grubu İşler

- Enerji nakil hatları (yüksek gerilim)
- Trafo merkezleri
- Şehir elektrik şebekeleri (orta ve alçak gerilim) işi
- Telefon, şebeke ve ana hat işleri
- Telekomünikasyon işleri
- TV, GSM, kablolu yayın şebekeleri ve kuleleri inşaatı
- Uydu ve yer istasyonları, radarlar
- Sinyalizasyon işleri
- Elektrifikasyon işleri
- Elektromekanik işler

- Teleferik, havai hat işleri
- Yer altı kablo döşeme işleri

İsteklilerin Başvurabileceği İş Grup Yüzdeleri

- 1) A grubu işler kendi grubunun %50 fazlasına, diğerlerinin %100'üne katılabilir.
- 2) B grubu işler kendi grubunun %50 fazlasına, A grubunun %50'sine, diğer grupların %100'üne katılabilir.
- 3) C grubu işler, kendi grubunun %50 fazlasına, B grubunun %50'sine, A grubu hariç olmak üzere diğer grupların %100'üne katılabilir.
- 4) D grubu işler, kendi grubunun %50 fazlasına, C grubunun %50'sine katılabilir.
- 5) E grubu işler kendi grubunun %50 fazlasına,
D grubunun %100'üne,
C grubunun %50'sine,
B grubunun %25'ine katılabilir.

8.3. Kalite Güvence Sistemi (KGS)

Türkiye Hazır Beton Birliği Kalite Güvence Sistemi İktisadi İşletmesi tarafından İstanbul'da düzenlenen Kalite Güvence Sistemi Kurulu yedi ayrı toplantı gerçekleştirdi. Bu toplantılara İMO adına Haluk İşözen katıldı. İstanbul Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, TÜBİTAK, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Çevre Bakanlığı gibi kuruluşların temsilcilerinin de bulunduğu kurul gerçekleştirilen toplantılarda, ilgi alanına giren konularla birlikte Kurulun çalışma yöntemine dair pek çok karar aldı.

8.4. Yapı Denetimi ve Yetkin Mühendislik Çalıştayı

13 Eylül 2005 tarihinde Ulusal Deprem Konseyi tarafından düzenlenen Yapı Denetimi ve Yetkin Mühendislik Çalıştayı'na İMO'yu temsilen Yetkin Mühendislik Kurulu üyesi Mustafa Çobanoğlu katıldı. İki ayrı oturum halinde düzenlenen Çalıştay'ın başlangıç bölümünde Ulusal Deprem Konseyi Başkanı Haluk Eyidoğan, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Mahmut Küçük, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşarı Sabri Erbakan, birer konuşma yaptılar. İlk oturumda Yapı Denetimi, ikinci oturumda ise Yetkin mühendislik tartışıldı. Çalıştayın son bölümü ise genel değerlendirmeye ayrıldı. Çalışmaya katılan İMO yöneticileri Yetkin Mühendislik ve SİM Yönetmeliği hakkında geniş açıklamalar yaptılar.

8.5. Avrupa Birliği ve Mühendislik Tartışmaları

Avrupa Birliği uyum süreci çerçevesinde mühendisliğin ve mühendislik hizmetlerinin nasıl ve hangi oranlarda etkileneceği konusu, düzenlenen çeşitli etkinliklerle ele alındı. Bu kapsamda özellikle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği zemininde tartışmalar gerçekleştirildi. Gerek yayın organlarında, gerek panel ve söyleşilerde sürdürülen tartışmalar yeni süreci algılamayı, analiz yapmayı ve olumlu yönlerini tespitle beraber gelişmelere eleştirel yaklaşmayı sağladı. Bu çerçevede, İnşaat Mühendisleri Odası şubeleri ve TMMOB il koor-

dinasyon kurulları, AB süreci ve mühendislik hizmetleri ana başlığı altında paneller düzenlendi. Ankara, Eskişehir, İzmir ve Samsun'da panel ve söyleşiler yapıldı.

Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından Ankara'da "Avrupa Birliği Uyum Yasaları Çerçevesinde Mimarlık Mesleğinin Dönüşümü" konulu, Samsun'da İMO Samsun Şubesi tarafından düzenlenen "AB Uyum Yasaları Çerçevesinde Mühendislik Hizmetleri ve İnşaat Mühendisliği" konulu söyleşi düzenlendi.

İMO İzmir Şubesi'nin düzenlediği "AB sürecinde Ulusal Değerler, Kamusal Haklar ve İnşaat Mühendisliği" konulu panele Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel, Ulaştırma Eski Bakanı Oktay Vural, Kristal İş Eğitim Müdürü Aziz Çelik ve İMO Genel Sekreteri Gülay Özdemir katıldı.

TMMOB Eskişehir İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen panel ise "AB Uyum Yasaları Çerçevesinde Mühendislik Hizmetleri" adı altında gerçekleştirildi. TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı'nın yönettiği panele konuşmacı olarak Prof. Dr. İzzettin Önder, Makine Mühendisleri Odası Başkanı Emin Koramaz ve İnşaat Mühendisleri Genel Sekreteri Gülay Özdemir katıldı.

TMMOB Eskişehir İKK Sekreteri M. Simavi Bakır'ın açılış konuşmasını yaptığı panelde Avrupa Birliği tartışmaları, AB uyum süreci ve bu sürecin mühendislik mesleğine yansımaları ele alındı.

İMO Genel Sekreteri Gülay Özdemir, Eskişehir'de düzenlenen toplantıda yaptığı konuşmada, ağırlıklı AB süreci ile bağlantılı olarak meslek odalarıyla ilgili teknik konularda yaşanan gelişmeler üzerinde durdu. Özdemir sürecin genel işleyişi ile ilgili şunları söyledi: *"Burada hatırlanması gereken, Helsinki kararında yer alan kritik cümle, Türkiye'nin diğer tüm ülkelerle eşit koşullarda adaylığının ilanı konusudur. Bundan sonra adaylık ilanını takip eden 2001 yılında bir Katılım Ortaklığı Belgesi yayınlanıyor. Katılım Ortaklığı Belgesinin içeriği, Türkiye'den beklentilerin neler olduğunun ifade edildiği bir yol haritasından oluşmaktadır. Bu Ortaklık Belgesinde yer alan ev ödevleri konusunda maalesef Türkiye çok da başarılı olamıyor veya beklentileri karşılayacak bir süreç geçiremiyor. 2003 yılına gelindiğinde bir Revize Katılım Ortaklığı Belgesi ortaya çıkıyor. Fakat bu belgenin yayınlanması öncesi 2002'de yapılan Kopenhag toplantısında, Kopenhag Kriterleri diye adlandırılan kriterlerin, Revize Katılım Ortaklığı Belgesine yansımaları görüyoruz. Bu Revize Katılım Ortaklığı Belgesi, Türkiye'ye 2006 yılına kadar yapması gereken, tamamlaması gereken ev ödevlerini tanımlayan yeni bir yol haritası niteliğinde (...) Peki, resmi müzakereler başlatılırsa ne tür kritik problemler çıkacak önümüze? Esas olarak 31 ana başlık altında Türkiye'nin tartışacağı konularda 3 kritik konu görünüyor. Bunlar, ortak tarım politikaları, uyum politikaları ve bu günkü toplantı gündemimizi işgal edecek olan kişilerin serbest dolaşımı konusu. Kişilerin serbest dolaşımı konusunda, tavsiye raporunun ilk sayfaları ile son sayfaları biraz çelişkili görünüyor. Raporun başında 'kişilerin serbest dolaşımı' denirken, sonunda, 'işçilerin serbest dolaşımı', olarak tanımlanması ilginç bir görüntü oluşturuyor ve raporda yapılan bir maddi hatanın olup olmadığı açıklamasını zorunlu kılıyor. Raporun son sayfalarında ise kalıcı koruma önlemlerinden bahsediliyor. Yani, 'AB üyesi ülkeler, belli riskler görürlerse, kişilerin ve hizmetlerin serbest dolaşımını askıya alabilirler' deniyor. Bu çerçevede az önce bahsettiğimiz 2006'ya kadar tamamlanacak 'ev ödevleri' çerçevesinde, AB'ye uyum süreci ya da uyumlaştırma süreci içerisinde Türkiye'de AB genel sekreterliğince bir çalışma başlatılıyor."*

AB sürecinde "Mesleki Yeterliliklerin Düzenlenmesi ve Tanınması Hakkında Kanun" tasarısı taslağının hazırlık aşaması için TMMOB'nin davet aldığını ve çalışmalara dahil olduğunu hatırlatan Özdemir, kendisinin de çalışmalara katıldığını belirterek şu bilgileri verdi: *"Bu çalışmada temel alınan bir direktif, AB direktifi... Bu direktifin Türkiye'de nelere tekabül edeceğinin, karşılık gelmesi gerektiğinin tartışması var içerik olarak. Avrupa Birliği, kişilerin ve"*

mesleklerin karşılıklı tanınması için şu anda geçerli olan 15 tane direktif kullanıyor. Bunlardan 12 tanesi sektörel direktif, 3 tanesi genel direktif. 89-92 ve 99 yıllarında ilan edilen genel direktifler ile sektörel direktiflerin uygulanmasında problemler çıkması üzerine AB üyesi ülkeler, tüm direktiflerin konsolide edilmesine karar veriyorlar. Yani ülkemizdeki çalışmada baz alınan bir birleşik/ konsolide direktif hazırlıyorlar. Türkiye Cumhuriyeti devleti, mesleklerin 15 ayrı yasa altında düzenlenmesinin problem olacağı inancıyla bu konsolide çalışmayı benimsiyor ve bu konsolide direktif çalışmasından yola çıkarak, bahsetmiş olduğum yasa taslağını hazırlıyor. Ancak belirtmek gerekir ki, konsolide direktif AB için de şu anda henüz öneri aşamasındadır ve AB Parlamentosu'nda onay için beklemektedir. Bu direktifin içeriğinde, yedi meslek için yedi ayrı sektörel direktif yer almakta, 402 adet diğer meslekler için "genel" tanımı yapılmaktadır. Özellikle insan sağlığı ve çevre konularıyla bağlantılı olarak; doktor, hemşire, ebe, diş hekimi, veteriner, eczacı ve mimar mesleğini icra eden kişiler ayrı sektörel direktifler altında tanımlanıp, serbest dolaşımları daha net kurallarla ifade edilirken ve "diğer meslekler" adı altında yer alan mühendisler genel direktif altında incelenmektedir." Özdemir, mühendisliğin, otomatik tanınan yedi meslek arasında sayılmadığını, ikinci gruba dahil edildiğini hatırlattı.

